

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2000 M. GRUODŽIO 15 D. NUTARIMO NR. 1458 „DĖL
KONKREČIŲ VALSTYBĖS RINKLIAVOS DYDŽIŲ SĄRAŠO IR VALSTYBĖS
RINKLIAVOS MOKĖJIMO IR GRAŽINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO“ PROJEKTO
(toliau – Projektas)
(TAP-20-2182) (20-14981(2))**

2020-12-21 Nr. NV-3401

Vilnius

Skubiai įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šią pastabą.

Pritariame Teisingumo ministerijos 2020 m. gruodžio 1 d. išvadoje Nr. 20-14981 pateiktai pirmajai pastabai (nors ji su Teisingumo ministerijos išvados rengėjais suderinta darbo tvarka), nes teikime Vyriausybei (toliau – teikimas) pateikti argumentai, kodėl neatsižvelgta į šią pastabą, mūsų manymu, nėra pakankami ir pagrindžiantys Projekte siūlomą teisinį reguliavimą, kuris galimai neatitinka įstatyminio reguliavimo dėl toliau pateiktų priežasčių.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad vadovaujantis Rinkliavų įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi, *valstybės rinkliava* (toliau – rinkliava) *imama už* įstatymuose, Europos Sąjungos reglamentuose ar sprendimuose nustatytas valstybės ir savivaldybių institucijų *teikiamas asmenims paslaugas* (toliau – paslaugos). Rinkliavų įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad paslaugos – *juridinę galią turinčių dokumentų* bei jų dublikatų *išdavimas*, taip pat jų perregistravimas ir kitos paslaugos. Atsižvelgdami į Projektu įgyvendinamo įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 140⁴ straipsnio nuostatas, e. rezidento statusas (toliau – statusas) užsieniečiui suteikiamas jį įregistravus Užsieniečių registre. Užsieniečiui, kuriam suteiktas statusas, *išduodama elektroninės atpažinties ir elektroninio parašo priemonė* (toliau – priemonė). Atsižvelgiant į šias nuostatas, manome, kad rinkliava ir turėtų būti imama už šios paslaugos suteikimą, t. y. priemonės išdavimą, o *priemonės neišdavimas*, kaip siūloma nustatyti Projekte, negali būti laikomas paslauga, už kurią galėtų būti imama rinkliava, Rinkliavų įstatymo kontekste. Teikime nurodyta, kad analogiškas modelis yra įtvirtintas ir dėl kitų rinkliavų už migracijos paslaugas (pvz., Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1458 (toliau – Sąrašas) 2.4, 2.5, 2.6, 2.7.1, 2.8 papunkčiuose ir kt.), tačiau manome, kad ir šios rinkliavos galimai plečiamai aiškina (savaip interpretuoja) Rinkliavų įstatyme nurodytų paslaugų, už kurias gali būti imama rinkliava, sąvoką, nes nustatomos rinkliavos už tam tikrų dokumentų *neišdavimą*.

Jeigu būtų pritarta Projektu siūlomam reguliavimui, priimant sprendimą dėl priemonės *neišdavimo*, apskaičiuojant rinkliavos dydį, asmeniui būtų įskaičiuotos išlaidos, susiję su priemonės pagaminimu, įteikimu (Asmens dokumentų išrašymo centro prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Centras) faktinės išlaidas (darbo užmokestis, išrašymo įrangos nuoma) – 3,59 Eur, pačios priemonės kaina – 45,98–54,45 Eur ir priemonės siuntimo išlaidų vidurkis (priklausomai nuo įteikimo) – 19 Eur, t. y. didžiąją siūlomos rinkliavos sumos dalį ir sudaro išlaidos, susiję su priemone, t. y., viso apie 77 iš 90 Eur (taip pat teikime nepateikti duomenys, *kokios* įrangos nuomos paslaugų išlaidos (4 Eur) turimos omenyje). Taigi užsienietis, kuriam nebus suteiktas statusas vis tiek turės sumokėti už priemonę, kuri jam nebus išduota. Šiuo kontekstu siūlomas reguliavimas

neatitinka Rinkliavų įstatymo 5 straipsnio 1 dalies, kurioje nustatyta, kad rinkliava apskaičiuojama *atsižvelgiant į paslaugos suteikimo išlaidas*, kurias sudaro išlaidos: darbui, susijusiam su paslaugos suteikimu, apmokėti; juridinę galią turinčio dokumento blankui pagaminti; teisės aktų nustatytų reikalavimų įvykdymui patikrinti ir kitos institucijos teikiamą paslaugą reglamentuojančiame Europos Sąjungos reglamente nustatytos kitos išlaidos. Projekte siūlomu reguliavimu galimai būtų pažeidžiamas ir *lygiateisiškumo principas* tuo aspektu, kad asmenims, kurių atžvilgiu būtų priimamas sprendimas dėl priemonių neišdavimo, kiltų pareiga mokėti tokio pat dydžio rinkliavą, kaip ir asmenims, kurių atžvilgiu būtų priimtas sprendimas dėl minėtų priemonių išdavimo. Todėl nors teikime nurodyta, kad prognozuojama, kad tokie atvejai, kai bus atsisakoma suteikti statusą, turėtų būti reti, tačiau tai nepateisina siūlomo reguliavimo.

Projekto rengėjai nurodo, kad toks modelis leidžia užtikrinti greičiausią paslaugos suteikimo terminą, t. y., *ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo priėmimo suteikiamas statusas ir išrašoma priemonė*. Tačiau įvertinus Lietuvos Respublikos elektroninio rezidento statuso suteikimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2020 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. 1V-1106, statuso patvirtinimui ir priemonės išdavimui nustatytą procedūrą, neaišku, kodėl asmuo, negali susimokėti už priemonės išdavimą po statuso suteikimo (t. y. įregistravimo Užsieniečių registre), t. y. prieš teikiant Centrai užsakymą išrašyti priemonę. Jei asmuo bus suinteresuotas, kad greičiau būtų jam išduota priemonė – jis susimokės tą pačią dieną kai jam bus suteiktas statusas (priimtas prašymas), o Centras pagal šios tvarkos aprašo 23 punktą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo užsakymo gavimo dienos išrašys priemonę.

Rinkliavos dydį siūlome diferencijuoti atsižvelgiant ir į priemonės įteikimo kaštus, t. y. atsiimant vietoje ar siunčiant paštu (Migracijos departamente ar per išorės paslaugų teikėją, esantį užsienio valstybėje), kaip, pvz., nustatyta Sąrašo 3.20.2.1 papunktyje – atsiimant licenciją išdavimo vietoje ir Sąrašo 3.20.2.2 papunktyje – siunčiant licenciją paštu.

Dėl susijusių aspektų

1. Siekiant išvengti tokios situacijos, kurios metu kyla ginčas kaip Sąraše turi būti formuluojamas paslaugos ir, ar tam tikrus veiksmus, kaip pvz., Projekte – priemonės (kitų dokumentų) *neišdavimą*, galima priskirti prie paslaugų, už kurias imama rinkliava, siūlome Finansų ministerijai įvertinti, ar nereikėtų tikslinti Rinkliavų įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytos sąvokos „*institucijų teikiamos paslaugos*“ turinį. Manome, kad nedetalizavus nurodytos sąvokos, kuri šiuo metu siejama tik su juridinę galią turinčių dokumentų, jų dublikatų išdavimu, perregistravimu bei kitomis paslaugomis, *nepateikiant baigtinio paslaugų požymių sąrašo*, sudaromos prielaidos plečiamai aiškinti institucijų teikiamų paslaugų turinį ir sąlygas, formuoti skirtingą paslaugų turinio nustatymo praktiką, kartu apsunkinant Sąrašo pakeitimų projektų derinimo ir priėmimo procesą, o kartu galimai pažeidžiant sistemiškumo, lygiateisiškumo ar proporcingumo principus.

2. Atsižvelgdami į ekonomiškumo principą atitinkančią teisėkūrą ir siekiant išvengti nepagrįstai didelio Vyriausybės priimamų teisės aktų skaičiaus, jei kartu bus svarstomi ir kitų ministerijų (pvz., TAISe užregistruoti Žemės ūkio ir Sveikatos apsaugos ministerijų) Sąrašo pakeitimo projektai – siūlome juos apjungti.

Teisės grupės patarėja

Aida Gritienė

